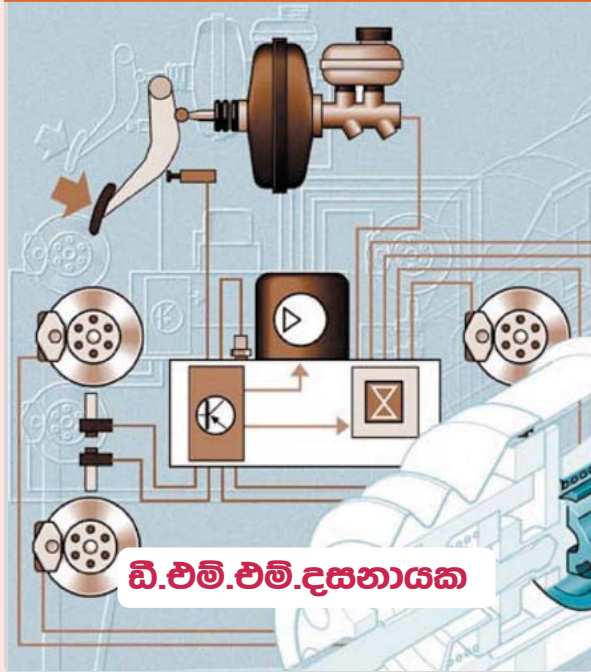

ABS බ්ලේක් පද්ධති සහ උක්ෂන් කොන්ට්‍රෝල්

මෙම වෙබ් පිටුව සකසා ඇත්තේ මෙහි දක්වා ඇති ABS බ්ලේක් සහ උක්ෂන් කොන්ට්‍රෝල් යන ග්‍රන්ථයේ 4 වන පරිච්ඡේදය තුළින් ලබාගත් කරුණු ඇසුරිනි.

04 වන පරිච්ඡේදය

ඩිස්ක් බ්ලේක් ක්‍රමය

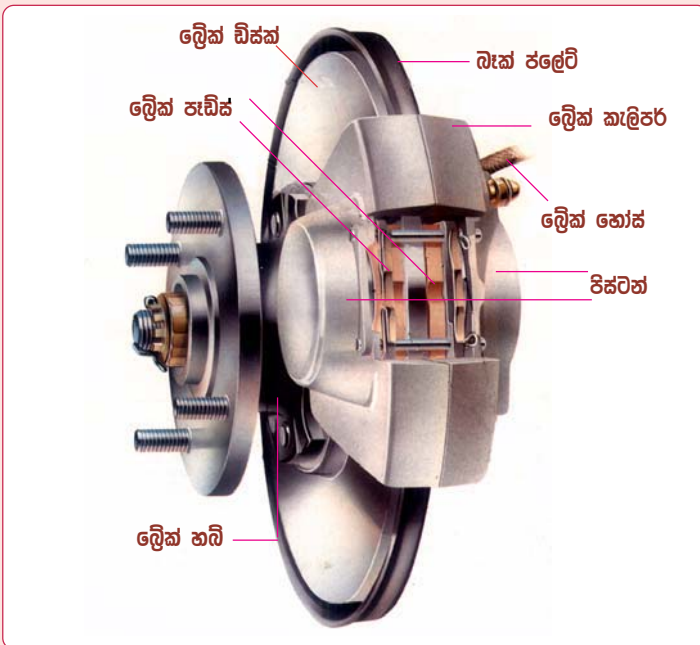
ඩ්‍රම් බ්ලේක් ක්‍රම පිළිබඳව පෙර පරිච්ඡේදයෙන් විස්තර වූ අතර ඒවායේ තිබුණු දෝෂ සඳහා ආදේශ වූණු සාර්ථකම විකල්ප ක්‍රමය ඩිස්ක් බ්ලේක් ක්‍රමයයි. මෙය මුලින්ම මෝටර් රථ සඳහා යෙදවූවක් නොවන අතර 1940 දී පමණ ඉතා බහුලව ගුවන් යානා සහ රේල්වේ වාහන වල යොදා ගැනුනි. එය මෝටර් රථ සඳහා මුල් වරට යොදා ඇත්තේ 1952 වසරේදී රේසින් කාර් සඳහාය. එතැන් සිට එය ක්‍රම ක්‍රමයෙන් සාමාන්‍ය මෝටර් රථ සඳහාද යොදා ගැනුනි. මෙයට හැන්ඩ් බ්ලේක් ක්‍රමය ආදේශ කිරීම අපහසු වූ නිසා මෑතක් වනතුරු බෙහෙවින්ම රථයේ ඉදිරි රෝද සඳහා යොදා ගැනුණු අතර පසු රෝද සඳහා පැරැණි ඩ්‍රම් බ්ලේක් ක්‍රමයම යොදා ගැනුනි. කෙසේ නමුදු පසුව රෝද හතරටම ඩිස්ක් බ්ලේක් ක්‍රමය යොදා ගැනුණු අතර එහිදී විශේෂ යාන්ත්‍රණ ක්‍රමයක් හැන්ඩ් බ්ලේක් සඳහා පසුපස බ්ලේක් කැලපර තුල අන්තර්ගත කර තිබෙයි.

මෝටර් රථයක පෙර සිට යොදා ගත් යම් පද්ධතියක් නවීකරණයකට ලක් වන්නේ එම පැරැණි ක්‍රමයේ යම් යම් දෝෂ ගැබ්ව ඇති විටදීය. නිදසුනක් ලෙස මෝටර් රථයක ඩිෆරන්සියල් වැනි කොටස් මුල් යුගයේ සිට අද දක්වාම නොවෙනස්ව පවතින්නේ එම නිර්මාණවල පිළියම් යෙදිය යුතු කිසි දෝෂයක් නොතිබුණු බැවිනි. එසේ නම් පෙර සිට යොදා ගත් ඩ්‍රම් බ්ලේක් ක්‍රමය ඉවත් කර ඒ වෙනුවට ඩිස්ක් බ්ලේක් යොදා ගැනුමට නම් එහි යම් යම් දුර්වලතා පැවතිය යුතුය. ඒ අනුව එම දුර්වලතා අපි මුලින්ම හඳුනාගත යුතු අතර ඉන්පසු ඩිස්ක් බ්ලේක් ක්‍රමයෙන් ඒවා දුරු කරගත් අයුරු අවබෝධ කරගත යුතුය.

ඩ්‍රම් බ්ලේක් ක්‍රමයේ අන්තර්ගත එක් දෝෂයක් වූයේ කලක් එම බ්ලේක් පද්ධතිය භාවිතා කිරීමේදී එහි ලයිනර් ගෙවී යාමත් සමඟ ඩ්‍රම්

එක සහ ලයිනර අතර පරතරය වැඩි වීමයි. එවිට බ්레이크 සිර කිරීමට පැඩලය වඩාත් බැසීම හේතුවෙන් රථයේ බ්레이크 අඩුවන අතර එය වැළැක්වීමට නිතර නිතර බ්레이크 සිරුමාරු කිරීම කළ යුතුවිය. බ්레이크 සිරුමාරු කරන තෙක් රියදුරන් කිහිපවරක් පැඩල් කර බ්레이크 යෙදීමට පෙළඹීම තුළින්ද හදිසි බ්레이크 යෙදීම අපහසු වී අනතුරු ඇතිවෙන අවස්ථාද වැඩිවිය. මේ අතර දුටුලි, මඩ වැනි අප ද්‍රව්‍ය ලයිනරය සහ ඩ්‍රම් එක අතරට ගොස් ඇතිවන දෝෂ අවම කිරීමට බ්레이크 ඩ්‍රම් එක ඇතුළත මුළු කෙරුණු අතර ඒ යටතේ වාතය ඇතුල්වීම හොඳින් සිදු නොවීම තුළින් ලයිනර්, ඩ්‍රම් වැනි කොටස් තදින් උණුසුම් වී එමගින්ද බ්레이크 ක්‍රියාකාරිත්වය අඩුවන අවස්ථා ඇතිවිය. ඩිස්ක් බ්레이크 මගින් මෙම දෝෂ ඉවත් වූ අයුරු වටහා ගැනුමට මුලින්ම එහි නිර්මාණය අවබෝධ කරගනිමු.

■ ඩිස්ක් බ්레이크 නිර්මාණය

ඩිස්ක් බ්레이크 ක්‍රමයේ නිර්මාණය

මෙහි දක්වා ඇත්තේ ඩිස්ක් බ්레이크 නිර්මාණයයි. ඩ්‍රම් එක වෙනුවට මෙහිදී රෝදය හා කැරකෙන්නේ ලෝහ ඩිස්ක් එකකි. මෙම ඩිස්ක් එක දෙපස බ්레이크 පැඩ් දෙකක් තැන්පත්කර තිබෙයි. බ්레이크 යෙදීමේදී සිදු වන්නේ කැලිපරය මගින් මෙම බ්레이크 පැඩ් දෙක තොරපිමෙන් ඩිස්ක් එක සිර කර ගැනුමයි.

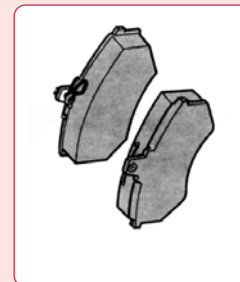

සිසිල්වීම වැඩි දියුණු කළ බ්‍රේක් ඩිස්ක්

බ්레이크 අඩුවීමක් කිසි ලෙසකින් සිදු නොවිය. මෙම තත්වය තවත් දියුණු කිරීමට බොහෝ රථවල මෙම සටහනේ දක්වා ඇති අයුරු සිදුරු යෙදූ බ්레이크 ඩ්‍රම් යොදා ගන්නා අවස්ථාද විය. එමගින් මෙහි බර අඩු කිරීමටද හැකිවිය.

ඩිස්ක් බ්레이크 ක්‍රමයේදී ඩිස්ක් එක විවෘතව පැවතීම නිසා වැසි අවස්ථාවල එය පහසුවෙන් තෙත්වීම මඩ තැවරීම ආදී දුච්ඡතා ඇති වුවත් එය බ්레이크 ක්‍රියාකාරිත්වයට දෝෂයක් නොවූයේ ඩිස්ක් එක කැරකෙන දිසාව අනුව එම ජලය හෝ අපද්‍රව්‍ය කේන්ද්‍රප්‍රසාරී බලයෙන් විසිවී එය පිරිසිදු වීම ස්වයංක්‍රීයවම සිදුවන බැවිනි.

■ ඩිස්ක් බ්레이크 ක්‍රමයෙන් වැඩි බ්‍රේක් බලයක් ලැබෙන අයුරු

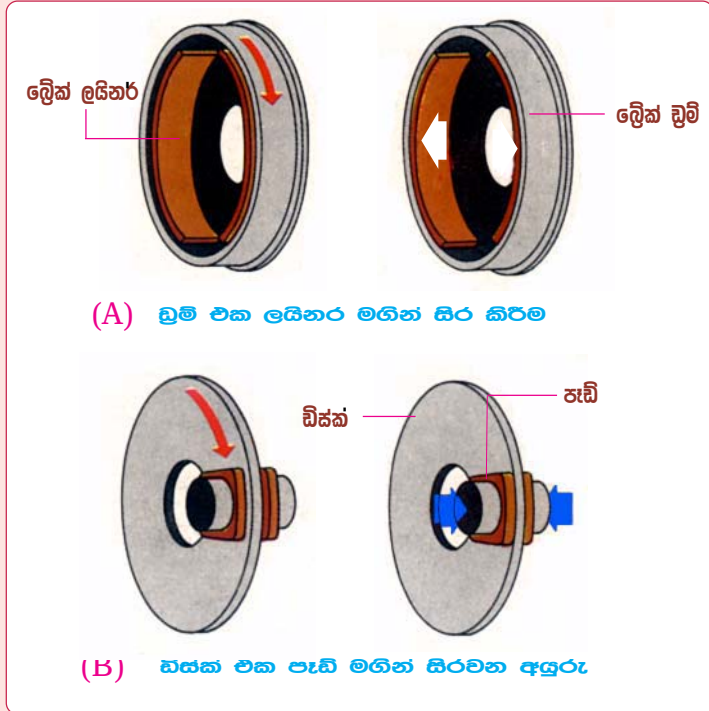
බ්‍රේක් පැඩ් යුගලයක්

ඩ්‍රම් බ්레이크 ක්‍රමයේදී යොදා ගන්නා විශාල බ්레이크 ෂූ යුගලයක් හා සසඳන විට ඩිස්ක් බ්레이크 සඳහා යොදා ගන්නා මෙහි දක්වා ඇති බ්레이크 පැඩ් යුගලයක් ප්‍රමාණයෙන් ඉතා කුඩාය. එහෙත් එවන් කුඩා බ්레이크 පැඩ් යුගලයකින් විශාල ලයිනර් යොදා ගන්නා ඩ්‍රම් බ්레이크 වලට වඩා විශාල කාර්යක්ෂමතාවයකින් යුත් බ්레이크 පහරවල් ලබාගත හැකි වෙයි.

මෙයට හේතුව සෛදාන්තික වශයෙන් පැහැදිලි කිරීම මඳක් අපහසු නමුත් ප්‍රායෝගිකව ඉතා පහසුවෙන් වටහාගත හැකි වෙයි. ඒ කෙසේදැයි බලමු.

ඉහත සඳහන් සිද්ධාන්තය කුඩා කඩදාසි පිටුවකින් හෝ කාඩ් බෝඩ් කැබලිලකින් කරන පරීක්ෂාවකින් ඔබට මොහොතකින් අවබෝධ

කරගත හැකි වෙයි. ඒ සඳහා කඩදාසි කැබැල්ල මේසයක් මත තබා එක අතකින් අදින අතර අනෙක් අතේ මාපට ඇඟිල්ලෙන් එය මේසයට තදකර නතර කිරීමට උත්සාහ ගන්න. එය නතර කිරීමට වැඩි ආයාශයක් යෙදිය යුතු වෙයි. දැන් එම කඩදාසියම අතට ගෙන ඇඟිලි දෙකකින් තදකර අනෙක් අතින් අදින්න උත්සාහ ගන්න. එවිට ඔබ යොදන සුළු ආයාශයකින් වුවද කඩදාසිය ඇද ගැනීමට අපහසු වනු ඇත. යමක් දෙපසින් තද කරන විට එය ඇද ගැනීමට වඩාත් අපහසු වන බව මෙමගින් ඔබට වැටහෙනු ඇත. දැන් මෙම සිද්ධාන්තය ධූමි බ්ලේක් සහ ඩිස්ක් බ්ලේක් ක්‍රම වලට ආදේශ කර බලමු.

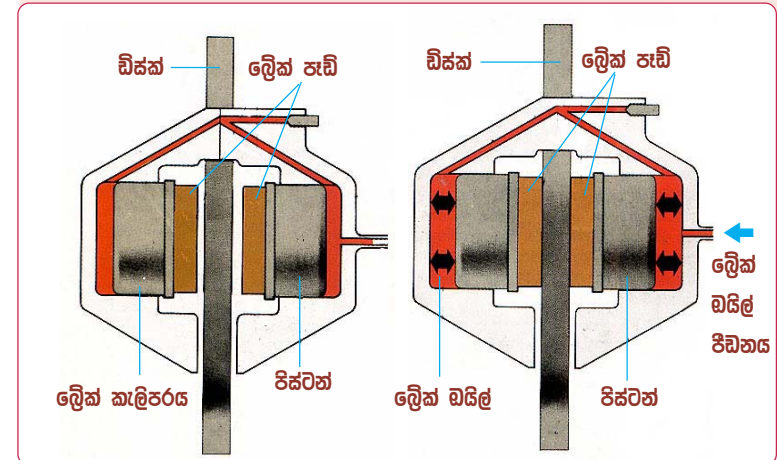
ධූමි බ්ලේක් ක්‍රමයට වඩා ඩිස්ක් බ්ලේක් ක්‍රමය කාර්යක්ෂමතාවයෙන් වැඩිවන අයුරු.

මෙහි A සටහනේ දක්වා ඇත්තේ ධූමි බ්ලේක් ක්‍රමයේදී ලයිනර මගින් ධූමි එක සිරකරන ආකාරයයි. මෙහිදී කැරකෙන ධූමි එක සිර කිරීමට ඇතුළතින් පිටතට ලයිනර මගින් තෙරපුම ඇති කරයි. මෙයට පෙර ජේදයෙන් අප කඩදාසි කැබැල්ලකින් කල පරීක්ෂාවට අනුව මෙලෙස එක් පැත්තකින් පමණක් යොදන බලයකින් එය නතර කිරීම අපහසුවන අතර මෙය පහසුවෙන් මෙන්ම ඉතා තදින් සිර කල හැක්කේ

එය දෙපසින් සිර කිරීමෙනි. පහතින් දක්වා ඇති ඩිස්ක් බ්ලේක් ක්‍රමයේදී සිදුවන්නේ එම ක්‍රියාකාරිත්වයයි. කඩදාසියක් ඇඟිලි දෙකකින් සිර කර ඇදීමේදී සුළු ආයාශයකින් තද සර්ෂණ බලයක් ඇතිකල හැකි ආකාරයටම මෙහිදී ඩිස්ක් එක දෙපසින් තද විමේදී සුළු ආයාශයකින් එය නතරකල හැකි වෙයි.

ඉහත ආකාරයට බ්ලේක් ක්‍රියාකරවීමේදී ධූමි බ්ලේක් ක්‍රමයේදී ඇතිවෙන ලිඩින් ක්‍රියාකාරිත්වය නිසා ස්වයංක්‍රීයවම අමතරව ලැබුණු වැඩි බ්ලේක් බලය ඩිස්ක් බ්ලේක් ක්‍රමයේදී නොලැබේ යයි. එහෙත් ඒ නිසාම ඉදිරි පසට මෙන්ම පසුපසට ධාවනය කිරීමේදී එකම බ්ලේක් බලයක් ලබාගැනීමට හැකි වෙයි. තවද මෙම ඩිස්ක් බ්ලේක් ක්‍රමයේදී ඩිස්ක් එක දෙපසින්ම සිදුවන තද කිරීම නිසා ඇතිවෙන විශාල බ්ලේක් බලය ගැන සිතා බලන විට එම අඩුපාඩුව ගනන් ගත නොහැකි තරමය.

■ ඩිස්ක් බ්ලේක් සඳහා බ්ලේක් සිරුමාරුව අවශ්‍ය නොවීම

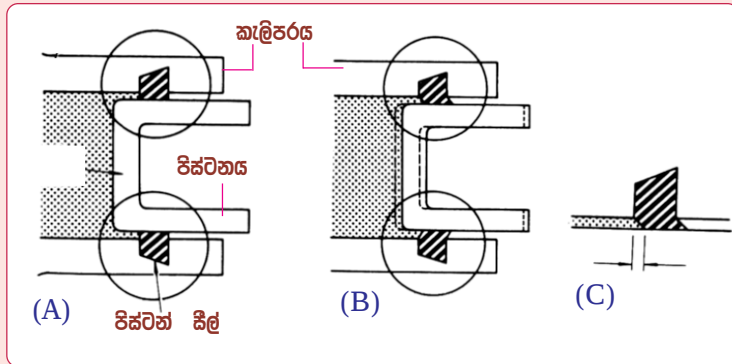

ඩිස්ක් බ්ලේක් ක්‍රමයේදී පැඩ් සිරුමාරුව කිරීම අවශ්‍ය නොවීම

ධූමි එක සහ ලයිනරය අතර පරතරය වෙනස්වීම නිතර නිතර සිදුවීම ධූමි බ්ලේක් ක්‍රමයේ ඇති තවත් දෝෂයක් විය. එයට හේතුව සිසිල් අවස්ථාවේ පවතින ලයිනරය සහ ධූමි එක අතර වූ පරතරය ධූමි එක උණුසුම්ව ප්‍රසාරණය වීමත් සමග වෙනස්වීමයි. මේ අනුව බ්ලේක් පැඩ්බලය තදකළ යුතු ප්‍රමාණයද සැම අවස්ථාවකම නියත නොවීය. එහෙත් ඉහත ඩිස්ක් බ්ලේක් ක්‍රමයේදී එවන් තත්ත්වයක් ඇති නොවන්නේ සැම අවස්ථාවකම පැඩ් සහ ඩිස්ක් එක අතර පරතරය නියතව පවතින බැවිනි. මෙහිදී පැඩ් ගෙටියාමත් සමග පරතරය සිරුමාරුවීම ස්වයංක්‍රීයවම සිදුවීම ඩිස්ක් බ්ලේක් ක්‍රමයේ ඇති වැදගත්ම ක්‍රියාකාරිත්වයයි. එය එතරම් වැදගත් වන්නේ මන්දැයි මදක් සොයා බලමු.

ඩුම් බ්ලේක් ක්‍රමයේදී බ්ලේක් සිරුමාරු කල පසු පැඩලය ඉහළටම නැග පවතින අතර ඉන් කාලක් පමණ තද කිරීමෙන් සාමාන්‍ය බ්ලේක් පහරක් ලබාගත හැකිය. එහෙත් ලයිනරය ගෙව්‍යාමත් සමග පැඩලයද තද කල යුතු ප්‍රමාණය එයට සාපේක්ෂ ලෙසින් වැඩි වෙයි. මෙම තත්වය වැඩි වූ විට පැඩලය දෙවරක් තද කර අවශ්‍ය පීඩනය ලබාගැනීමටද සිදුවෙයි. මේ නිසා වරින් වර බ්ලේක් සිරුමාරු කිරීමට සිදුවීම ඩුම් බ්ලේක් ක්‍රමයේ ඇති මහත් අවාසියක් විය. එහෙත් ඩිස්ක් බ්ලේක් ක්‍රමයේදී එවන් තත්වයක් ඇති නොවන අතර බ්ලේක් පැඩවල ලයිනර් කොටස ගෙව් යනතෙක්ම එය ස්වයංක්‍රීයවම සිරුමාරු වීමෙන් සැම විටම ඉහළම අගයෙන් බ්ලේක් තත්වය පවත්වාගත හැකි විය. මෙයට හේතුව කැලපරය තුල ඉදිරියට ගිය පිස්ටනය ආපසු ඇද ගැනීමට ස්ප්‍රින් කිසිවක් නොමැති හෙයිනි. මේ නිසා බ්ලේක් බූරුල් කිරීමත් සමග පැඩ සහ ඩිස්ක් එක අතර පරතරය ගැටී නොගැටී පැවතීම සිදුවුනි. එහෙත් එහිදී පැඩ ගෙව්‍යාම අමුතු නඩක් ඇතිවීම වැළැක්වීම වැනි කරුණු සඳහා පිස්ටන් මද වශයෙන් පසුපසට ඇද ගැනීමක් සිදුවිය යුතු වූ අතර එයද ස්වයංක්‍රීයවම සිදුවෙයි. ඒ කෙසේදැයි බලමු.

■ ඩිස්ක් බ්ලේක් ක්‍රමයේදී පිස්ටන් ඊටත්වීම

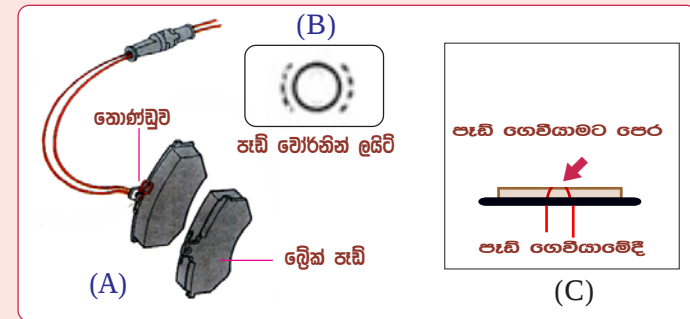
ඩිස්ක් එක සහ පැඩ අතර ඉඩ වාසිය ඇතිවන අයුරු

ඩිස්ක් බ්ලේක් ක්‍රමයේදී කැලපරය තුල ඉදිරියට ගමන්කල පිස්ටන් නැවත ආපස්සට ගැනීම ස්වයංක්‍රීයවම සිදුවන අයුරු මෙම සටහන මගින් පැහැදිලි වෙයි. මෙහි යොදා ඇති පිස්ටන් සිල් එක මදක් ඝණකමින් යුතු වූ තද එකකි. එය A සටහන අයුරු පිස්ටනය සහ සිලින්ඩර බිත්තිය හොඳින් මුද්‍රාකර තෙල් කාන්දුවීම වළක්වයි. එහෙත් පිස්ටනය ඉදිරියට යාමේදී B සටහන අයුරු මෙම සිල් එක යම් පමණකට ඇඹරීමකට ලක්වෙයි. ඒ අනුව බ්ලේක් නිදහස් කල පසු මෙම සිල් එක A සටහන අයුරු නැවතත් පෙර පිහිටීමට පැමිණීමේදී

සිදුවන්නේ ඒ සමගම පිස්ටනයද සුළු වශයෙන් ආපස්සට ඇද ගැනුමයි. C සටහනෙන් මෙලෙස ඇතිවෙන වාසිය පෙන්වා තිබේ. ඒ අනුව සැම විටම C සටහනේ දක්වා ඇති වාසිය ඩිස්ක් එක සහ පිස්ටන් අතර ඇතිවෙයි. ඩිස්ක් බ්ලේක් ක්‍රමයේදී ඩිස්ක් සහ පිස්ටන් අතර සහන වාසියක් ඇතිවන්නේ මේ ආකාරයටය.

ඉහත ආකාරයට ස්වයංක්‍රීයවම බ්ලේක් සිරුමාරුවීම සිදුවීමෙන් ඇතිවෙන එක් අවාසියක්ද වෙයි. ඩුම් බ්ලේක් හෝ ඩිස්ක් බ්ලේක් ක්‍රම වලදී බ්ලේක් ෂූ වල හෝ පැඩ වල ලයිනර කොටස ගෙව්ගිය පසු යකඩ කොටස මතුවන අතර එහිදී බ්ලේක් යොදන විට සිදු වන්නේ යකඩයට යකඩය වැදීමෙන් ඩුම් හෝ ඩිස්ක් විනාශවී යාමයි. මෙය ඩුම් බ්ලේක් ක්‍රමයේදී සිදු නොවන්නේ එලෙස ලයිනර් ගෙව්‍යාම පැඩලය අඩු වීමෙන් පසයට දැනෙන බැවිනි. එමෙන්ම එය සිරුමාරු කිරීමට සේවා ස්ථානයකට යායුතු අතර එහිදී මෙම තත්වය කාර්මිකයා වෙතින් දැනගත හැකිය. එහෙත් ඩිස්ක් බ්ලේක් ක්‍රමයේදී පැඩ කොටස ගෙව්ගිය පසුවද පැඩලය ඉහළටම පැමිණ එය නොවෙනස්ව තිබීමෙන් රියදුරුට පැඩ ගෙවී ඇති බව දැනගත නොහැකි වෙයි. එහි ප්‍රතිඵලය අවසානයේ බ්ලේක් ඩිස්ක් සහ පැඩ එක වෙනුවට ඉතිරි වූ යකඩ කොටස එකට ගැටී ඩිස්ක් එක විනාශවී යාමයි. මෙය වැළැක්වීමට යොදා ඇති පිළියම් දෙකක් පහත දැක්වේ.

■ පැඩ ගෙව්‍යාම තදනා ගැනුම

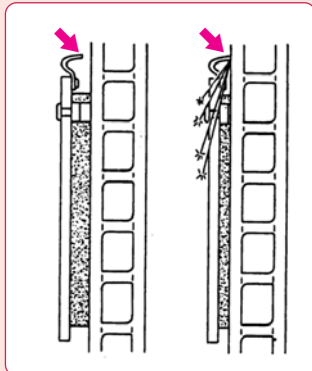
බ්ලේක් පැඩ ගෙව්‍යාම තදනාගන්නා අයුරු

නවීන රථ බොහොමයක් බ්ලේක් පැඩ ගෙව්‍යාම දක්වන සංකේතය සහිත බල්බයක් මීටර පුවරුවට ඇතුලත් කර ඇති අතර ඉහත B සටහනෙන් එය දක්වා තිබෙයි. එය ක්‍රියා කරවීමට ඉහත A සටහන අයුරු පැඩ එකේ ලයිනරය තුල කම්බි තොණ්ඩුවක් සාද තිබෙයි. මෙම බ්ලේක් පැඩ ගෙව්‍යාම දක්වන ඉන්ඩිකේටරය නිවා තබාගෙන ඇත්තේ එම කම්බි තොණ්ඩුව හරහා එම පරිපථ වයරයක් අර්ථ කර තබා ගැනුමෙනි. එහෙත් පැඩ ගෙව්‍යාමත් සමග C සටහනේ දක්වා ඇති

අයුරු එම තොන්ඩුවද කැපී වෙන්වීමෙන් පරිපථය ක්‍රියාත්මකව බල්බය දැල්වී පැඩි ගෙවී ඇති බව රියදුරුට දැනුම් දීම සිදුවෙයි. ඉන්පසුද රථය නව දුරටත් දින ගණනක් භාතියකින් තොරව බ්‍රේක් ක්‍රියාකරවිය හැකි අතර එම කාලය තුළ රියදුරුට බ්‍රේක් පැඩි මාරුකරවා ගැනුම නිදහස් අවස්ථාවක කරගත හැකිවෙයි.

බ්‍රේක් පැඩි ඉන්ඩිකේටරය මෝටර් රථ සඳහා යොදා ගැනුමේදී ඒ සඳහා විශේෂ පරිපථ යොදා ගැනෙයි. එහිදී ඉගැන්වීම් ස්ථාවය සම්බන්ධ කළ විගස මෙම වෝර්තීන් බල්බය දැල්වෙන අතර වාසිත් බල්බය නිවී යාමත් සමග එයද නිවී යයි. එයින් අදහස් කරන්නේ මෙම බල්බය සහ එම පරිපථය හොඳ ක්‍රියාකාරිත්වයෙන් ඇති බවයි. එහෙත් එහිදී බල්බය නිවී නොගොස් දැල්වී පවති නම් එහි අදහස පැඩි ගෙවී ඇති බවයි.

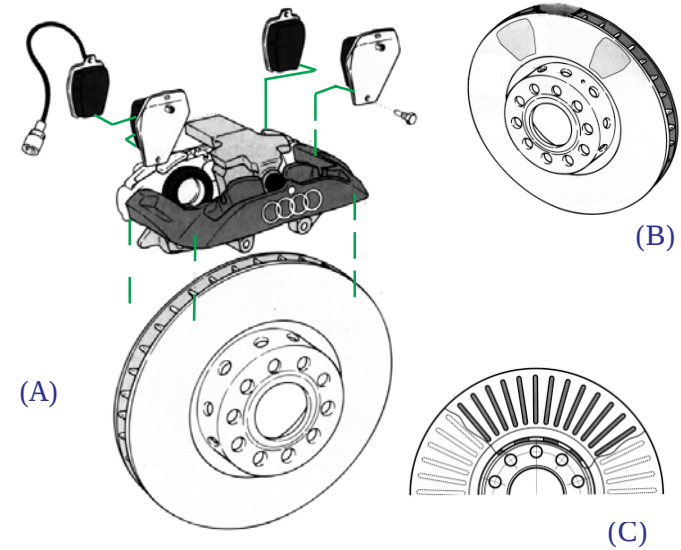
ඇතැම් රථවල හැන්ඩ් බ්‍රේක් සහ බ්‍රේක් ඔයිල් ලෙවල් ඉන්ඩිකේටරය ලෙසටද යොදා ඇත්තේ මෙම ඉන්ඩිකේටර බල්බයම වන අතර එහිදී හැන්ඩ් බ්‍රේක් පහත්කර තිබියදී මෙන්ම බ්‍රේක් ඔයිල් මට්ටම නිවැරදිව තිබියදීත් මෙම බල්බය දැල්වෙනම් එහි අර්ථය පැඩි ගෙවියාම බව වටහා ගැනුමට රියදුරු දැනුවත්ව සිටිය යුතු වෙයි.

තහඩුවක් නාද කිරීමෙන් පැඩි ගෙවියාම දැනුම් දීම

තහඩු ඇතිවෙයි. එම අනතුරු නාදය තුළින් බ්‍රේක් පැඩි ගෙවී ඇති බව රියදුරුට දැනගත හැකිවෙයි. කිසිම විදුලි පරිපථයකින් තොරව එහෙත් සාර්ථක අන්දමින් මෙන්ම සරල ලෙස මෙය ක්‍රියාකරන බැවින් නවීන රථ වර්ග බොහොමයක මෙම නිර්මාණය යොදා ඇති අයුරු දැකගත හැකිවෙයි. මෙහිදීද බ්‍රේක් යෙදීමේදී මෙම තහඩුව ඩිස්ක් එක හා ගැටීමෙන් නිකුත්වන නාදය පැඩි ගෙවියාම තුළින් ඇතිවෙන බව හඳුනා ගැනුමට රියදුරු දැනුවත් විය යුතුවෙයි.

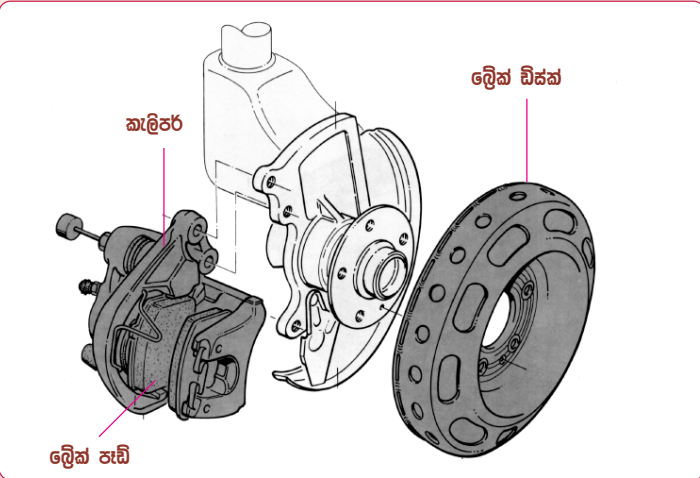
■ ඩිස්ක් බ්‍රේක් විශේෂ නිර්මාණ

පැඩ් 4 ක් සහිත ඩිස්ක් බ්‍රේක් ක්‍රමය

ඩිස්ක් බ්‍රේක් ක්‍රමය වුවද ආකාර රැසකට නවීන රථවල යොදා ගනු ලැබේ. මෙහි දක්වා ඇත්තේ එලෙස බ්‍රේක් පැඩ් 4 ක් සහිතව A මෝටර් රථවල යොදා ගන්නා ක්‍රමයකි. මෙලෙස බ්‍රේක් පැඩ් 4 ක් යොදා ගැනීම නිසා උපරිම ලයිනර් ක්ෂේත්‍රයක් ඩිස්ක් එකට ස්පර්ශ වෙයි. එමෙන්ම B සටහනෙන් දක්වා ඇති අයුරු එහි මධ්‍ය ප්‍රදේශය වාතයට නිරාවරණය වීමෙන් මෙහි රත්වීම අවම කෙරෙයි.

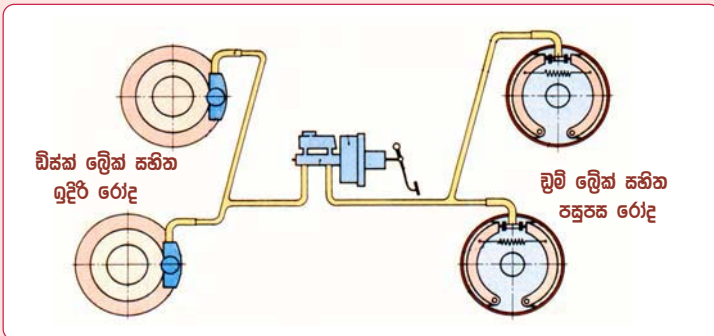
මෙම විශේෂ නිර්මාණයේදී පැඩි යුගල දෙකක් යොදා ගැනුම නිසා කැලපරය පාවිච්ඡා (F) සමබරව සිදුවන අතර ඒවා සිරවීමක්ද ඇති නොවෙයි. පැඩි මාරු කිරීමද ඉතා පහසු වෙයි. ඩිස්ක් එක වටා තනා ඇති සිදුරු ඩිස්ක් එකේ බර අඩු කරන අතර වාත සංසරණයද වැඩි කරයි. එමෙන්ම ඩිස්ක් කැරකීමේදී ඇතිවෙන කේන්ද්‍රප්‍රසාරී බලය නිසා එම සිදුරු තුළින් අප ද්‍රව්‍ය ඉවත් වීමද සිදුවෙයි. ඩිස්ක් එක මධ්‍යයේ ඇති වරල් මගින්ද අවානක් මෙන් වාත සංසරණය වැඩි දියුණු කරන නිසා ඉතා හොඳින් ඩිස්ක් සිසිල් කිරීම සිදු වෙයි. මෙම නිර්මාණය තුළින් ඩිස්ක් එක ඇතුළත වඩාත් හොඳින් සිසිල් වන ලෙස වාත නාලිකා පිහිටන අයුරු C සටහනෙන් දක්වා තිබෙයි.

විශේෂ ඩිස්ක් බ්레이크 නිර්මාණයක්

මෙහි දක්වා ඇත්තේද විශේෂ ආකාරයක ඩිස්ක් බ්레이크 ක්‍රමයකි. ඩිස්ක් එක වටා ඩ්‍රම් එකක් ලෙස ආවරණයක් යොදා එය විල් බෙයාරින් හවුසිමට සවිකර තිබෙයි. මේ අනුව මෙහි පැඩ් ඩිස්ක් එකට ගිල්වා ඇත්තේ එහි මධ්‍යයෙනි. සටහනේ ඩිස්ක් එක දැරීනය නොවුනත් එහි සැලැස්ම අනුව එම පිහිටීම සිතා ගැනීම අපහසු නොවනු ඇත. මෙම ක්‍රමය තුළින් බ්레이크 පහර සමග ඉතා හොඳ සුක්කානම් පාලනයක් ලබාගැනීමට හැකිවන බව පැවසේ. ඩිස්ක් එකේ වැඩි ලෝහ ප්‍රමාණයක් අඩංගු නිසා එයට වැඩි තාප ප්‍රමාණයක් අවශෝෂණය කළ හැකි අතර මෙම වැඩි ක්ෂේත්‍රය නිසා එම තාපය ඉවත් කිරීමද ඉතා හොඳින් සිදුවේ.

■ පසුපස රෝද සඳහා ඩිස්ක් බ්레이크 යොදා ගැනුම

ඉදිරි රෝද සඳහා පමණක් ඩිස්ක් බ්레이크 යොදා ගැනුම

මෝටර් රථ සඳහා ඩිස්ක් බ්레이크 ක්‍රමය යොදා ගැනුමේදී එය රෝද හතරටම යොදා නොගෙන ඉහත සටහන අයුරු ඉදිරි රෝද

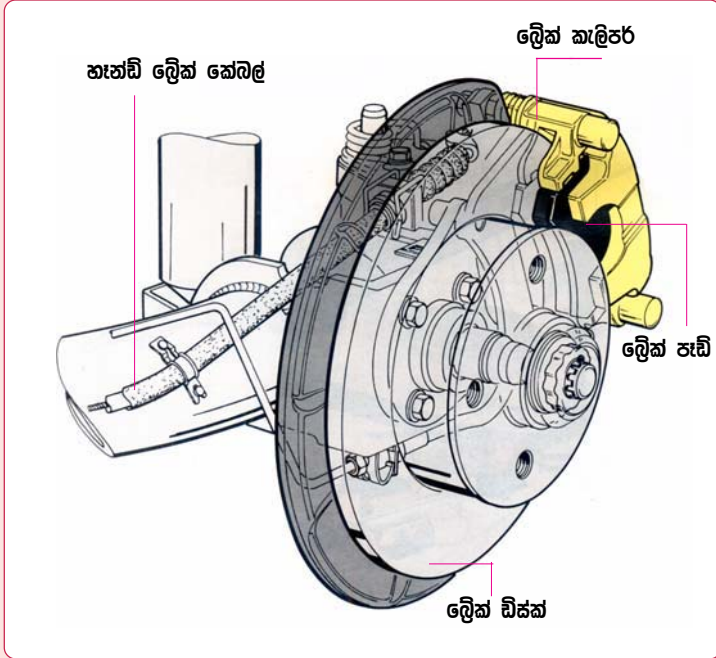
සඳහා පමණක් යොදා ගැනෙයි. බර වාහන වල වැඩි බ්‍රේක් බලයක් අවශ්‍ය වන්නේ පසුපස රෝද වලට නමුත් කාර් වැනි වැනි රථවල වැඩි බ්‍රේක් බලයක් අවශ්‍ය වන්නේ ඉදිරි රෝද සඳහාය. ඔස් සහ ට්‍රක් රථවල පසුපස රෝද සඳහා විශාල බ්‍රේක් ෂූ යොදා ඉදිරියට කුඩා බ්‍රේක් ෂූ යෙදීමෙන් එය සනාථ වනු ඇත. එහෙත් කාර් වැනි මෝටර් රථවල පසුපසට වඩා ඉදිරිය බරෙන් වැඩි වීම නිසා මෙලෙස වැඩි බ්‍රේක් බලයක් ලැබෙන ලෙස සකසන්නේ ඉදිරි රෝදවලටය. මේ නිසා වැඩි කාර්යක්ෂමතාවයකින් යුත් ඩිස්ක් බ්레이크 යෙදිය යුත්තේද ඉදිරි රෝද වලටය.

මෝටර් රථවල පසුපස රෝද සඳහා ඩිස්ක් බ්레이크 යොදා ගැනුම අවම වීමට තවත් ප්‍රධාන හේතුවක් වූයේ එයට පාර්කින් බ්‍රේක් එනම් හැන්ඩ් බ්‍රේක් යෙදීමට අපහසු වීමයි. මෙයට විකල්ප පිළියම් යොදා රෝද හතර සඳහාම ඩිස්ක් බ්레이크 යොදා ගත් රථ තිබුනද එහිදී පසුපස බ්‍රේක් පැඩ් ගෙවියාමත් සමඟ හැන්ඩ් බ්‍රේක් සිරුමාරු කිරීමට ක්‍රමයක් යෙදීම අපහසු විය. කෙසේ හෝ පසු කාලයේදී හැන්ඩ් බ්‍රේක් යෙදීමේදීද ස්වයංක්‍රීය ලෙස පසුපස බ්‍රේක් පැඩ් සිරුමාරු වන ලෙස මෙම ක්‍රමය නවීකරණය වූ අතර ඉන්පසු බොහෝ නවීන මෝටර් රථ වල රෝද හතරටම ඩිස්ක් බ්레이크 යොදා ගැනුම බහුලව සිදුවුනි. එහිදී වුවද බොහෝ විට ඉදිරි බ්‍රේක් පැඩ් වලට වඩා පසුපස බ්‍රේක් පැඩ් කුඩා ලෙස යොදනු ලබන්නේ මෙලෙස මෝටර් කාර්වල පසුපසට වැඩි බ්‍රේක් බලයක් අවශ්‍ය නොවන නිසාය.

■ පාර්කින් බ්‍රේක් සහිත ඩිස්ක් බ්레이크 පද්ධති

පසුපස රෝද සඳහා ඩිස්ක් බ්레이크 යොදා ගැනුමේදී එයට හැන්ඩ් බ්‍රේක් නැතහොත් පාර්කින් බ්‍රේක් එක් කිරීමට රථ නිෂ්පාදකයින් විසින් ක්‍රම කිහිපයක්ම යොදා ගෙන තිබෙයි. කෙසේ හෝ මෙය ඩ්‍රම් බ්‍රේක් ක්‍රමයේදී මෙන් පහසුවෙන් කලහැකි වුවත් නොවන අතර ඒ සඳහා මදක් සංකීර්ණ වූ යාන්ත්‍රණයක් යොදා ගැනුමට සිදුව තිබෙයි. මේ නිසාම පසුකාලයේදී මෙම හැන්ඩ් බ්‍රේක් සඳහාම විශේෂ මෝටර් දෙකක් පසුපස රෝද කැලිපර් දෙකට යොදන ලද අතර රියදුරුට එය මීටර පුවරුවේ ඇති ස්විචයකින් ඉතා පහසුවෙන් ක්‍රියාකරවිය හැකිවිය. පසුකාලයේදී මෝටර් රථ සඳහා හඳුන්වා දුන් HSA (Hill Stop Assist) පද්ධතිය නිර්මාණය කිරීමටද මෙම ඉලෙක්ට්‍රික් මෝටර් සහිත පාර්කින් බ්‍රේක් ක්‍රමය යොදා ගැනුනි. පොදුවේ මේ සියල්ල පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබා ගැනුමට යාන්ත්‍රික ලෙස ක්‍රියාකරන ඩිස්ක් බ්‍රේක් පද්ධති සඳහා යොදා ගැනෙන පාර්කින් බ්‍රේක් ක්‍රම දෙකක්ද ඉලෙක්ට්‍රික් මෝටර් සහිත පද්ධතියක්ද මෙහිදී අධ්‍යයනයට ගනිමු.

■ පාරකින් ලွෑන් සහිත ඩිස්ක් නිර්මාණ

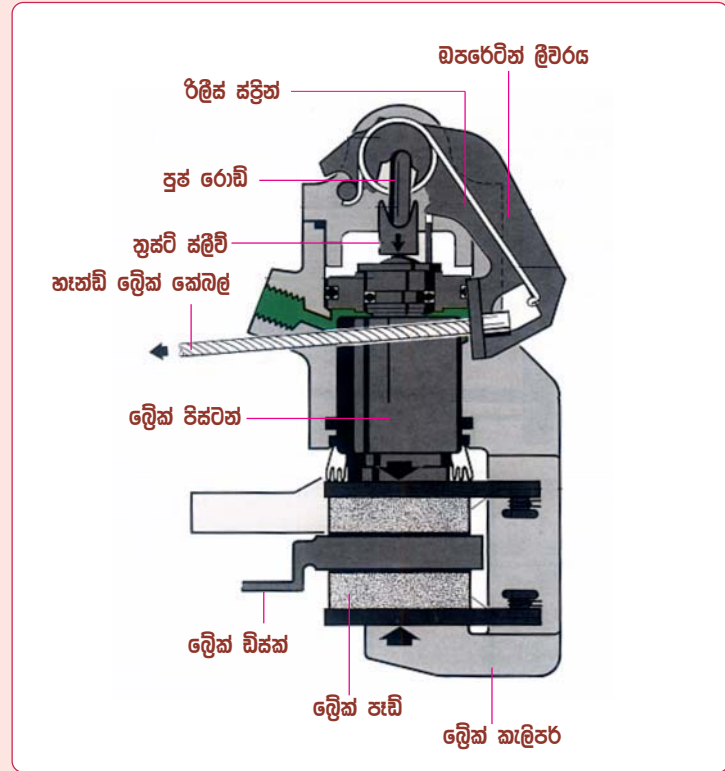

ඩිස්ක් ලූක් සඳහා හැන්ඩ් ලූක් යොදන අයුරු

ඩිස්ක් ලූක් යොදන ලද පසුපස රෝදයක ලූක් උපාංග එකතුව මෙහි දක්වා ඇත. මෙහි ඩිස්ක් එක ලූක් කැලිපරය මෙන්ම ලූක් පැඩ් ක්‍රියාකාරිත්වයද ඉදිරි රෝදයක ලෙසින්ම සිදු වෙයි. එහෙත් මෙම කැලිපරයට සුළු නවීකරණයක් එකතු කර ඇති අතර එමගින් හැන්ඩ් ලූක් ක්‍රියාකාරිත්වයද පසුපස ලූක් පැඩ් හරහාම ලබාදී තිබෙයි.

සටහන අයුරු එම ලූක් පැඩ් යාන්ත්‍රණය කේබලයක් හරහා හැන්ඩ් ලූක් ලිවරයට සම්බන්ධව තිබෙයි. එහෙත් මෙම නවීකරණයේ එක් විශේෂත්වයක් ඇත. එනම් ලූක් පැඩ් ගෙවියාමත් සමඟ එය ස්වයංක්‍රීය ලෙස සිරුමාරු වීමත් සිදුවීමයි. මෙහිදී ලූක් පැඩ් ගෙවියාමත් සමඟ ඩිස්ක් එක සහ පැඩ් අතර පරතරය 2.9 පිටුවේ දක්වන ලද අයුරු සාමාන්‍ය ආකාරයටම සිදුවන අතර හැන්ඩ් ලූක් ක්‍රමය මෙම නවීකරණය හරහාම සිරුමාරු වෙයි. මිළඟ සටහන මගින් එම විශේෂ මෙන්ම සංකීර්ණ වූ නිර්මාණය සහ එහි ක්‍රියාකාරිත්වයද පෙන්වා දී තිබෙයි.

■ හැන්ඩ් ලූක් යාන්ත්‍රණයේ ක්‍රියාකාරිත්වය

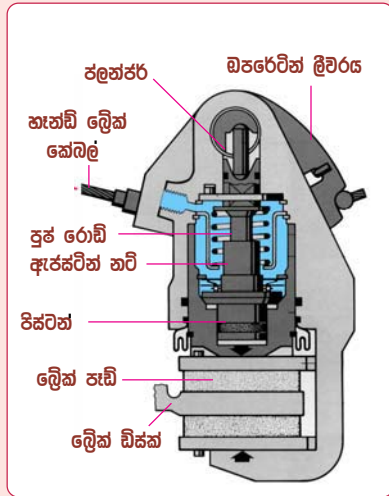

හැන්ඩ් ලූක් කේබලය මගින් පැඩ් තද කරන අයුරු

ඩිස්ක් ලූක් සමඟ හැන්ඩ් ලූක් ක්‍රියාකරන ආකාරය මෙම සටහන මගින් හොඳින් පැහැදිලි කරගත හැකි වනු ඇත. මෙහි හැන්ඩ් ලූක් කේබලය අදින විට ඔපරේටිව් ලිවරය පහතින් ඉදිරියට ඇදෙන අතර එවිට පුෂ් රොඩ් එක පහළට තල්ලුවෙයි. එහිදී ත්‍රස්ට් ස්ලිව් එක ඊතලයෙන් දක්වා ඇති අයුරු පහළට තල්ලුවීමෙන් සිදුවන්නේ පිස්ටනයද ඊතල මගින් දක්වා ඇති අයුරු තල්ලුවීමෙන් තද කර සිටීමයි. මේ ආකාරයට හැන්ඩ් ලූක් සඳහා පැඩ් සිරවීම සිදුවේ.

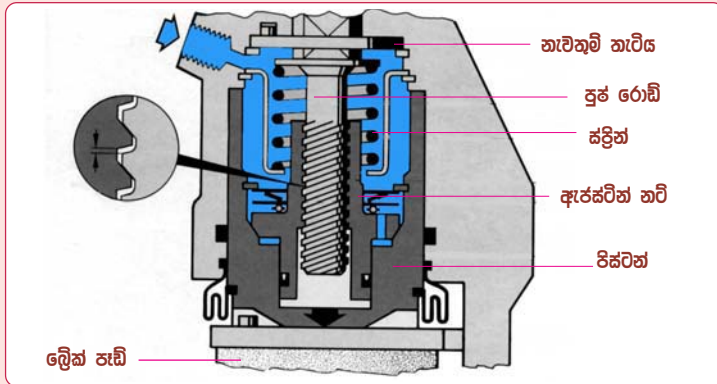
හැන්ඩ් ලූක් නිදහස් කිරීමට කේබල් එක නිදහස් කරන විට මෙම ලූක් පැඩ්ද නිදහස්ව ඔපරේටිව් ලිවරයද ඔරුල් විය යුතුය. රිලීස් ස්ප්‍රින්ග් එක මගින් එය ඉටු කරනු ලැබේ. එය මහත වානේ කම්බියක් මගින් සකස් කරන ලද ප්‍රබල දුන්නකි. මේ නිසා හැන්ඩ් ලූක් නිදහස් කරන විට මෙම ප්‍රබල දුන්න මගින් ඔපරේටිව් ලිවරය පසුපසට ඇද ගැනීමෙන් හැන්ඩ් ලූක් ඔරුල් වීම සිදුවේ.

බ්ලේක් පැඩ් ගෙවියාමත් සමඟ මෙම කේබලය සිරුමාරු වීමද සිදුවිය යුතුය. මෙවැනිම හැන්ඩ් බ්ලේක් යාන්ත්‍රණයක් පහතින් විස්තර කෙරෙන අතර එහිදී මෙම ස්වයංක්‍රීය සිරුමාරුවද විස්තර කෙරෙයි.

හැන්ඩ් බ්ලේක් යාන්ත්‍රණය

පැඩ් ගෙවියාමේදී හැන්ඩ් බ්ලේක් සිරුමාරුවද ඉබේම සිදු වෙයි. පහත සටහනෙන් එය දක්වා ඇත.

ස්වයංක්‍රීය ලෙස හැන්ඩ් බ්ලේක් කේබලය සිරුමාරු වීම

ඉහත සටහනෙන් දක්වා ඇති හැන්ඩ් බ්ලේක් සිරුමාරු යාන්ත්‍රණය ක්‍රියාකරන්නේ මෙසේය. එනම් බ්ලේක් පහර වලදී එය තුලට බ්ලේක් ඔයිල් පීඩනය වන විට ඇෂ්පට් නව් එක බ්ලේක් පැඩ් දෙසටත් පුෂ් රෝඩ් එක නැවතුම් තැටිය දෙසටත් තදින් පීඩනය වෙයි. මෙහිදී පුෂ් රෝඩ් එක හවුසිමට ස්ථිර ලෙස සම්බන්ධව ඇති නිසා ඇෂ්පට් නව්

නටි එක පුෂ් රෝඩ් ත්‍රේඩ් පොට මගින් කැරකවීමට උත්සාහ ගනියි. එහෙත් එය කැරකීමකට ලක් නොවන්නේ පිස්ටනයත් ඇෂ්පට් නව් එකත් අතර සහන වාසියක් නොමැති බැවිනි. නමුත් පැඩ් ගෙවියාම සිදුවන විට මෙම ඇෂ්පට් නව් එකට සුළු වශයෙන් කැරකීමට හැකිවන අතර එහි ප්‍රතිඵලය පිස්ටනයත් මෙම ඇෂ්පට් නව් එකත් අතර ඉඩක් බ්ලේක් පැඩ් ගෙවියාම මත සිදු නොවීමයි. මේ ආකාරයට ඇෂ්පට් නව් එක උපරිමයට සිරුමාරු වුවත් බ්ලේක් බයිත්ඩ් නොවන්නේ ත්‍රේඩ් පොට සහ ඇෂ්පට් නව් එක අතර ඇති සහන වාසිය නිසා වන අතර එය සටහනේ වෙන්කර දක්වා තිබෙයි.

■ ඉලෙක්ට්‍රෝ මෙකනිකල් පාර්කින් බ්ලේක්

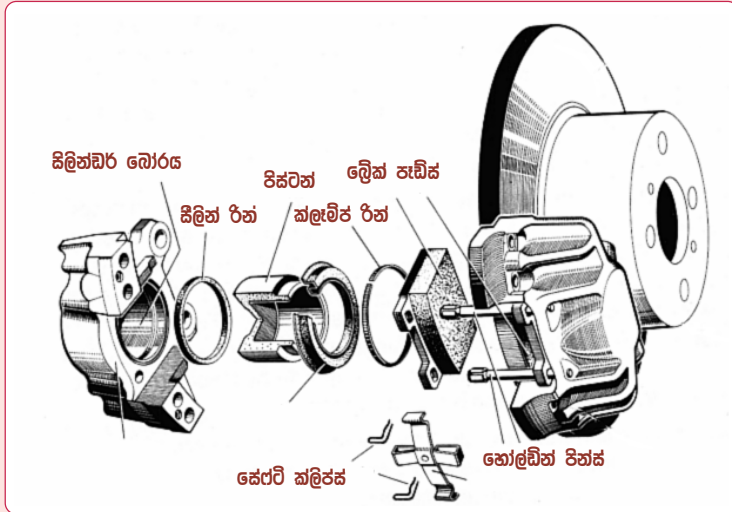
ආහන පොළවක රථයක් නතර කර යාමේදී හැන්ඩ් බ්ලේක් තදින් සිරකල යුතුවන අතර එය විශේෂයෙන්ම කාන්තා රියදුරන්ට හෝ වයස්ගත රියදුරන්ට මදක් අපහසු වුවකි. මේ නිසා මෙම පාර්කින් බ්ලේක් ක්‍රමය කුඩා පැඩලයක් යොදා පයින් ක්‍රියා කරවීමට සකස්කල මෝටර් රථද මේ අතර වෙයි. පසු පරිච්ඡේදයකින් මෙම නව්කරණ විස්තර කෙරෙනු ඇත. එහෙත් නව්නතම රථවල විදුලි මෝටරයකින් මෙම පාර්කින් බ්ලේක් ක්‍රියාකරවීමට සලස්වා ඇති අතර ඉන් නිෂ්පාදනයක් බලාපොරොත්තුව ඇත්තේ කුමක්දැයි මෙහිදී මුලින්ම වටහා ගනිමු.

ඉලෙක්ට්‍රෝ මෙකනිකල් පාර්කින් බ්ලේක් සහිත කැබ්ලරය

විශේෂ ස්විචයක් මීටර පුවරුවේ සවි කෙරෙයි. ඒ අනුව කාන්තා රියදුරන්ට පවා පහසුවෙන් එය ක්‍රියාකරවීමට හැකිව ඇති අතර නිර්මාණයද පහසුවී තිබෙයි. මෙහි අතුරු ඵලයක් ලෙස HSA වැනි පද්ධතිද එක් කිරීමට හැකි වූ අතර ට්‍රැක්ෂන් කොන්ට්‍රෝල් ක්‍රම විස්තර කිරීමේදී එය පැහැදිලි කෙරෙනු ඇත.

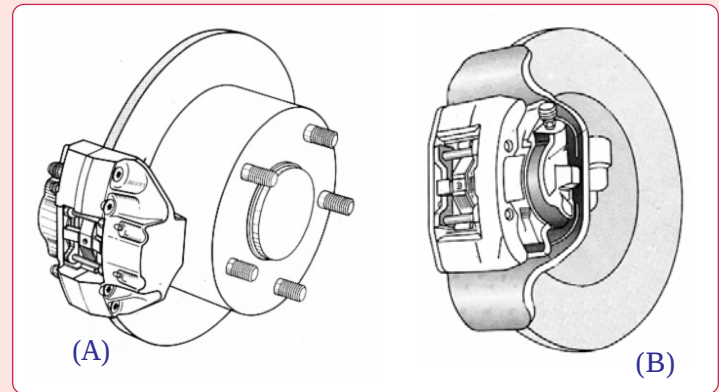
■ බ්ලේක් පැඩ් මාරු කිරීම

කොටස් කල බ්ලේක් පැඩ් එකලස

ගෙට් ගිය බ්ලේක් පැඩ්ස් ඉවත් කර අළුතින් පැඩ්ස් යෙදීමේදී මෙහි දක්වා ඇති අයුරු කැලිපරය කොටස් කර ඒවා පිරිසිදු කර නැවත සවි කිරීම වඩාත් වැදගත් වෙයි. එසේ නැතිව පිස්ටන් ඇතුළත තල්ලු කර පහසුවෙන් මෙම සේවාව ඉටුකල හැකි නමුත් එය සාර්ථක නොවන්නේ එහිදී සිලින් රික්ස් පරික්ෂා කිරීමට නොහැකි වීමයි. මෙම සිලින් රික්ස් මගින් තෙල් කාන්දුව වැළැක්වීම පමණක් නොව පිස්ටනය පසුපසට ඇද බ්ලේක් පැඩ් සහ ඩිස්ක් එක අතර පරතරය තබා ගන්නේද මෙම සිල් මගින් බව මෙයට පෙර විස්තර කරන ලදී. ඒ අනුව බ්ලේක් පැඩ් මාරු කිරීමේදී මෙම සිල් මෙල්ට් නොවී තව දුරටත් හොඳ ටෙන්ෂන් ගතියකින් යුතුව භාවිතා කිරීමට හැකිදැයි සහතික කිරීමට මෙහි දක්වා ඇති අයුරු එය කොටස් කල යුතු වෙයි.

ඩිස්ක් බ්ලේක් ක්‍රමයේදී බ්ලේක් කැලිපර් ආකාර රැසකට නිර්මාණය වන අතර ඒවා ප්‍රධාන වශයෙන් ඊක්ස්ඩ් ටයිප් (F) සහ ෆ්ලේට් ටයිප් (F) යනුවෙන් කොටස් දෙකකට වෙන්කල හැකිය. මිළඟ පිටුවේ දක්වා ඇති A සටහනෙන් පෙන්නුම් කර ඇත්තේ ඊක්ස්ඩ් වර්ගය වන අතර එහිදී කැලිපරය වලනය නොවන අතර බ්ලේක් පැඩ්වලට දෙපසින් සවිවන පිස්ටන් දෙක පමණක් වලනය වෙයි. මෙහි අනෙක් වර්ගය B සටහනෙන් දක්වා ඇති අතර එය ෆ්ලේට් ටයිප් යනුවෙන් හැඳින්වේ. එහිදී කැලිපරයට සවිවන්නේ එක් පිස්ටනයකි. එය මගින් එක් බ්ලේක් පැඩ් එකක් තද කිරීමේදී පසුපසට

ඊක්ස්ඩ් කැලිපර සහ ෆ්ලේට් කැලිපර නිර්මාණය

තල්ලුවන කැලිපරය එහි විරුද්ධ දිශාවෙන් සවිව ඇති බ්ලේක් පැඩ් එකදු එම තෙරපුමෙන්ම පීඩනය කරයි. මෙම ක්‍රියාකාරිත්වය සඳහා කැලිපරය පින් දෙකක සවිකර ඇති අතර බ්ලේක් පහරකදී එම පින් මත කැලිපරය රැටා යාම සිදුවෙයි. ඒ සඳහා එම පින් සහ එයට සවිවන කැලිපර සිදුරු පිරිසිදුව තිබිය යුතු අතර ස්නේහනයද තිබිය යුතුය. කලක් භාවිතා කිරීමේදී මේ අතරට දුටු ඇතුළුවී ඒවා සිරවී හෝ අතිරේක සර්ෂණයක් ඇතිකර තිබිය හැකි අතර ඒවා පවිත්‍ර කර සුදුසු ග්‍රිස් වර්ගයක් යෙදීම බ්ලේක් පැඩ් මාරු කිරීමේදී අනිවාර්යයෙන්ම සිදුවිය යුතුය. එහෙත් ඊක්ස්ඩ් වර්ගයේදී කැලිපරය වලනය නොවන බැවින් එහිදී මෙම සේවාව අවශ්‍ය නොවේ.

අළුතින් බ්ලේක් පැඩ් යෙදීමේදී ඒ සඳහා අවශ්‍ය ඉඩ ලබා ගැනීමට පිටතට පැමිණ ඇති පිස්ටන් ලිවරයකින් තල්ලු කල යුතු අතර එහිදී බ්ලේක් බිලිඩින් නිපලය ඔරුල් කර තෙරපෙන තෙල් පිටවීමට ඉඩකල යුතුය. එසේ නොවුන හොත් එම තෙල් පීඩනය මාස්ටර් පොම්පය හරහා රිසවර් ටැංකියට ගලා යන අතර එහිදී මාස්ටර් සිලින්ඩරයේ සිල් පළිඳු වී මාස්ටර් පොම්පයද සර්විස් කිරීමට සිදුවෙයි. සාමාන්‍යයෙන් බ්ලේක් නල සහ කැලිපර තුල ගබඩා වී ඇති තෙල් කලක් තිස්සේ රසායනික ප්‍රතික්‍රියාවලට භාජනය වී ඒ හා ගැටෙන ලෝහ කොටස් සහ රබර් කොටස් වලින් බාදනයට ලක්කල කුඩා අපද්‍රව්‍ය කොටස් වලින් මිශ්‍රවී තිබිය හැකි අතර එවන් අපවිත්‍ර වූ තෙල් නැවත පොම්පය තුලට පැමිණිය හොත් එමගින්ද එහි සිල් වලට හානි ඇතිවිය හැකිය. මේ අනුව නිපල් ඔරුල් නොකර කැලිපර් පිස්ටන් ඇතුල් කිරීම කොහෙත්ම නොකල යුතුය.